

בית מדרש • הוצאה לאור

נהגות דשמעתתא

מהדורת
זכרון
שלמה

גליון אקטואלי מרתק מבית היוצר של אש התורה

לעילוי נשמת הגאון המופלא צנוע ומעילי - רבי שלמה ב"ר מאיר שפיידא זצ"ל

האם מותר להשתמש בכרטיס 'יש' שנמצא זרוק?

שאלה: במהלך הקניות לחג הפסח, הבחין יהודי בכרטיס קניה המושלך על הארץ ליד הקופות העצמאיות. הוא שיער כי לבטח הכרטיס מומש ואין בו יתרת זכות, אך להפתעתו בדיקה טלפונית העלתה כי הכרטיס טעון במלואו, במאה שקלים. האם מותר לו להשתמש בכרטיס?
תשובה: מאחר שהכרטיס טעון במלואו, הרי אין בו סימן, ואם נתייאשו הבעלים הרי אלו שלו. [מה שאין כן אם היה בו יתרה חלקית, סכום היתרה היה נחשב סימן, והיה עליו להכריז ולהשיבו לבעליו].

הכרטיס שאין צד בעולם שיתנו לו מוצרים בלא הכרטיס. ומאחר שזכתה הרשת בשעבוד המוטל על המוצרים שברשותה, אין זכות למוצא להשתמש בכרטיס.

אולם נראה יותר שיש לדמות את המקרה שלנו לדין המבואר ברמ"א (ח"מ נ' א'), ששטר שכתוב בו: "ראובן חייב לשלם מאה לשמעון, או לכל מי שיתבע את ראובן עם שטר זה, אפילו שלא מחמת שמעון", אם לאחר מכן אבד השטר, כל מי שימצא את השטר יוכל לתבוע את ראובן. מפני שמתחילה נתחייב לשלם לכל מי שיתבע אותו עם זה השטר.

ומעתה, מאחר שתווי הקניה של 'יש' אינם התחייבות למישהו מסויים, אלא השתעבדות לכל מי שיבוא ויתבע מהם מוצרים בעד כרטיס הקנייה, על כן הרי זה כשטר שנתחייב בו לשלם לכל מי שיתבענו עם השטר, וכמבואר ברמ"א.

אלא שיש לעיין בדין כרטיס קנייה שרשום בגבו 'כרטיס זה אישי ואינו ניתן להעברה', אם נחשב משום התחייבות למישהו מסויים, רצ"ע.

מסקנא דשמעתתא

נידונים אקטואליים בראי ההלכה

רב המכון רבי צבי רותן שליט"א - מורה הוראה וראש כולל גני איילון - אחיסמך

אלא שיש לדון, כי מאחר ועניינו של 'כרטיס קנייה' הוא שעבוד שנשתעבדה רשת חנויות 'יש' לתת ממוצריה בשווי הנקוב בכרטיס לבעל הכרטיס. אם כן ייתכן לומר, שמייד כאשר נתייאשו הבעלים זכתה הרשת בשעבוד המוטל על המוצרים שברשותה, ופקע השעבוד, ומעתה אין למוצא זכות לתבוע מוצרים בעד הכרטיס.

ומצינו בפוסקים נידון מעין זה, במלוה שאיבד שטר חוב ונתייאש ממנו, האם מייד כשנתייאש זכה הלווה בחוב ונפטר מלשלם. שבקצות החושן (ס"ו סק"א) כתב שאין הלווה יכול לזכות בחוב משום ש'באיסורא אתא לידיה', היינו מפני שכבר נשתעבד ונתחייב בהשבה. אולם דעת נתיבות המשפט (שם ובסי' קס"ג) שזכה הלווה בחוב, אלא שנקט כי למעשה בדרך כלל אין המלוה מתייאש מן החוב, מפני שסומך על הלווה שיחזירנו לו, ועל כן אין הלווה יכול לזכות בו.

ומעתה בנידון שלנו, לדעת קצות החושן גם כאן לא תוכל רשת החנויות לזכות בשעבוד שעל מוצריה, משום שכבר נשתעבדו ונתחייבו להעמיד מוצרים כפי הסכום שבכרטיס [ובאיסורא אתא לידיהו]. אולם לדעת הנתיבות ששייך זכיות הלווה בחוב, תזכה רשת 'יש' בשעבוד החוב שעל מוצריה, מפני שבמקרה שלנו אין

גליון ניסן תשפ"ב

לקבלת הגליונות וחומר מרתק נוסף שלחו בקשה ל: A9768552@gmail.com

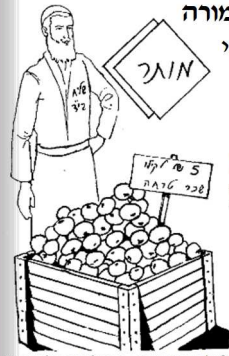

צורתא דשמעתתא

סקידה מקיפה של סוגיה הלכתית

הרב מנחם אדלר - ראש בית המדרש

קדושת שביעית בכסף מזומן - ובמוצרים שאינם גידולי שביעית

חז"ל הקדושים למדו מן הכתוב, כי "שביעית תופסת דמיה" (סוכה מ). משמעות הדברים, שכל דבר הניתן **כתמורה** בעד פרי הקדוש בקדושת שביעית [= דמי שביעית] גם בו נתפסת וחלה קדושת שביעית, ונוהגים בו כל דיני שביעית, כגון איסור הפסד, חיוב ביעור (בשעת ביעור הפרי המקורי) ועוד. הגם שאיננו גידול שביעית כלל.

האופנים שלא חל קדושה על הכסף [אוצר בית דין, יבול נכרי עם שליחות]

אמנם, במקרים רבים אין הכסף שרכשו בו פירות שביעית מתקדש. וכגון פירות **אוצר בית דין** הנמכרים בחנויות¹, אין התשלום ניתן עליהם **כתמורה**, שהרי הפירות הפקר הן, אלא ניתן כשכר על טירחת הטיפול בפירות, ומאחר שאיננו **תמורת הפרי**, אין הכסף מתקדש (דרך אמונה פ"ו סק"ט).

כמו כן **ביבול נכרי** הנמכר בחנויות בהסדר 'שליחות'², אין הכסף ניתן **כתמורה** עבור הפירות, אלא כהחזר הוצאות [הקניה, ההובלה והחלוקה], ועל כן איננו מתקדש (דרך אמונה שם סק"ח). ויש להדגיש, שבמקומות שיש הסדר 'שליחות', הגם שלכתחילה רצוי לחתום על טופס 'מינוי שליחות', אולם גם מי שלא חתם נעשית קנייתו בדרך 'שליחות', וכמו שהביא בדרך אמונה (פ"ו סק"ח וציווה"ל מ) בשם החזו"א, וכ"ה דעת הגריש"א (שדה מרדכי פכ"ח הע"ג), ועל כן גם כאשר ירושלמי קונה במקום שיש בו הסדר שליחות [והוא לא חתם ואין לו ענין בשליחות, שלדעתו אין כאן קדושת שביעית] חל קניינו בדרך שליחות, ואין כסף המקח מתקדש (שם).

האופן שבימינו הכסף מתקדש [יבול נכרי בלא שליחות]

אלא שמצוי הדבר שהכסף מתקדש ברכישת מוצרים מיבול נכרי המשווקים דרך מפעל או חברה שבהשגחת הבד"ץ ירושלים, שמאחר ולמנהג ירושלים אין קדושה ביבול נכרי ואין בו איסור סחורה, לא סידרו ברכישתם מהנכרי הסדר 'שליחות', כך שהתשלום שנותן עבורם הצרכן ניתן **כתמורה** לפירות, וחל בו קדושת שביעית. ומצוי הדבר בסלטים טריים או קופסאות שימורים של המוצים מיבול נכרי³. נולא מועיל מה שיש הסדר 'שליחות' בחנות, שכן יבול זה כבר נרכש מהנכרי ע"י המפעל בלא שליחות. וכמו כן מטעם זה מתקדש הכסף [לנוהגים קדושה ביבול נכרי] בכל החנויות בירושלים המוכרות פירות וירקות מיבול נכרי, מאחר שאין בהם הסדר שליחות.

יבול נכרי בהשגחת הבד"ץ ים ללא הסדר שליחות [התמונה המחשה בלבד]

דוקא במזומן ולא בצ'ק באשראי או בהעברה

ויש להדגיש, שמה שהכסף מתקדש זהו דוקא כשמשלם בכסף

¹ וכאן המקום לעורר, שלצערנו יש נמנעים מלרכוש פירות מאוצר בית דין, מחמת עצלות לטרוח ולנהוג קדושה בפירות, או שסבורים כי ראוי 'להחמיר' ולא להשתמש באוצר ביד, מחשש שבתהליך גידולם סכמו על איהו קולות, וראוי 'להדר' ולא לסמוך עליהם. אך זוהי עזת היצר הגורמת באופן ישיר חילול קדושת הארץ, שכן בכך גורמים באופן ישיר שחקלאים שקיימו אוצר ביד בשמיטות הקודמות יעברו 'להיתר מכירה' שיש בו חילול והפקעת קדושת הארץ, מחמת חוסר היענות הציבור להשתמש ולרכוש פירות אוצר בית דין. וזו הייתה דעתו של החזו"א, שהרבה להקל על שומרי השמיטה, כדי שבזכות אותן הקולות נזכה לקיום עיקר רצון התורה, שתהא מתקדשת הארץ בשנת השבע. [ראה הרחבה במאמרו של הרב וייטמן (שניהל 'אוצר בית דין' בחמש השמיטות האחרונות, תוך התייעצות צמודה עם מרן הגריש"א, כפי שהעיד הגר"י אפרתי שליט"א במכתב שנדפס בספרו) 'לקראת שמיטת תשפ"ב', ניתן להשיג במערכת].

² בכדי להמנע מאיסור סחורה ביבול נכרי שיש בו קדושה לדעת המבי"ט, הנהיג החזו"א הסדר 'שליחות', שאין חברת השיוק רוכשת את הפירות מהנכרי ומוכרת לצרכן, אלא הצרכן עצמו רוכש ישירות מהנכרי באמצעות חברת השיוק שרוכשת את הפירות בשליחותו.

³ בנותן ענין לברר דבר תמורה, שיש מקומות שהדביקו מודעה בצד מקרר הסלטים, כי צרכן הנוהג כדעת החזו"א "אינו יכול לרכוש אותם". ובפשוטו היינו שיש בזה איסור סחורה מאחר שהם בהשגחת הבד"ץ ואין הסדר שליחות. אך **הדבר תמוה**, שהרי הכרעת הפוסקים שאיסור סחורה מוטל רק על המוכר ולא על הקונה (נודע ביהודה קמא אה"ע ע, כפרת סוכה לט, מבי"ט ח"א כ"א, מהרי"ט מ"ג, חזו"א י"ג י"ג, מנח"ש קמא מ"ד, משנת הגריש"א פירות שביעית פ"ג ס"א, חוט שני (פ"ו), אול"צ פ"ג תשובה ג). ואמנם שיטת המקנה בקידושין נ"ב היאסור גם על הקונה, אך כל הני רבנותא הכריעו למעשה דלא כוותיה), וכל הנידון אצל הקונה הוא רק משום 'לפני עור' שמכשיל את המוכר. וא"כ, כאשר המוכר נוהג כמנהג ירושלים, גם אם הצרכן נוהג כחזו"א מותר לו לקנות ממנו ואין כאן משום לפני עור, שהרי אינו מכשילו, כיון שיכול לסמוך על מנהג ירושלים שאין כאן איסור (מנח"ש קמא מ"ד, והביא כן מהכת"ס גם בנוגע להכשלה בדאו', שאין האוסר עובר משום הכשלת המתיר. וכ"ה באגרו"מ ארו"ח ח"א קפ"ז. וכך מתבאר להדיא גם מדברי החזו"א דלהלן, שאין כאן משום לפ"ע).

לתשומת לב הקונים!
❖ נמכרים סלטים מיבול נכרי, והנהוג כדעת החזו"א אינו יכול לרכוש אותם.
❖ סלטי שטרואס בהשגחת שארית ישראל, סודר שליחות.

אלא, שבאחרות רבינו (ח"ב שביעית אות 6) מובא מהחזו"א, שאין לקנות יבול נכרי ממי שאינו נוהג בהם קדושה, מפני שאין **למוכר על מי שישמוך**. ובמשמרת השביעית (פ"ה הע"ב 25) הביא מהגריש"א שביאר כוונת החזו"א, שבודאי מדה שאין איסור מדינא, אלא שהשיב כן בכדי להחדיר את תודעת השמיטה. וכתב במשמרת השביעית שלפ"י יש לחלק, שביישוב הישן שלא נהגו קדושה בנכרי, כמו בירושלים, מודה החזו"א שיש למוכר על מי שישמוך, אך ביישוב החדש נקט החזו"א שאין **למוכר על מי שישמוך** כיון שבמקום חדש מנהג קדום בכל א"י שאין נוהגים קדושה, ואין זה רק מנהג ירושלים.

אלא שאם זהו טעם האיסור, הרי אין שום נפקא מינה מה מנהג **הקונה**, שהרי הנידון הוא על הכשלת המוכר. וממה נפשך, אם נקבל דברי החזו"א שאין למוכר על מי שישמוך גם לירושלמי אסור לקנות ממנו, שהרי מכשיל את המוכר למנוע ממנו למכור כמו שמסלקים עובר עבירה בפרהסיא. ואם אנו מניחים לו למכור לירושלמים, אות היא כי מוסכם עלינו שיש למוכר צד לסמוך עליו ואינו עובר איסור. ואם כך הוא, הרי גם לנוהגים כחזון איש מותר לקנות ממנו, שהרי אין מכשילים אותו, בדיוק באותה מידה שאנו מניחים לירושלמים לקנות ממנו. כך שמשפט האומר כי "קונה הנוהג כמנהג החזו"א אינו יכול לרכוש" - אין לו מובן. אלא אם כן נסיק מכל זה, שבאמת גם לנוהגים כחזו"א אין צד **הכשלה ואיסור ברכישת סלטים כאלו**, אלא שעליהם להמנע מרכישה בכדי לחזק את תודעת השמיטה, ולהראות שנמנעים מלהכיר בכך שיש למוכר על מי לסמוך. ומכל מקום אנו מניחים לירושלמים לקנות ממנו, מפני שאלו שאינם נוהגים כחזו"א, לא נתחייבו בחיוב תודעת השמיטה באופן זה. וכך מורה דקדוק לשון המודעה, שלא הזכירו שיש איסור ברכישה, אלא רק ש"אינו יכול" לרכוש, ודוק.

מזומן, דהיינו מטבעות או שטרות (אף בשטרות שלנו, חוט שני פ"ו ה"ו אות ט' בשם החזו"א), שבכך יש לקדושה על מה להיתפס בשעת הקנין. אולם כאשר משלם בכרטיס אשראי, בצ'ק [אפי' בתאריך מיידי] או בהעברה בנקאית, אין התשלום מתקדש, שאין לקדושה על מה להיתפס בשעת הקנין, ואין כאן דמי שביעית.⁵

נמצא לפי זה, שבאופנים שחלה קדושה על התשלום, דהיינו ברכישת יבול נכרי בלא שליחות, בין בחנויות בירושלים ובין ברכישת סלטים בהשגחת הבד"ץ בשאר מקומות, יש **עדיפות שלא לבצע את התשלום במזומן**, כדי שלא לגרום שתחול קדושת שביעית על התשלום.⁶ אולם ברכישת יבול נכרי במקומות שיש הסדר 'שליחות', אין מניעה לשלם במזומן, שהרי אין התשלום מתקדש. ואדרבה, במקומות אלו יש שכתבו **שעדיף לכתחילה לשלם דוקא במזומן**, מפני שהתשלום על הטירחה בשליחות הוא כתשלום שכר פועל, שיש עדיפות לקיימו במזומן בכדי לקיים מצות תשלום שכר שכיר.

קדושה בעודף מזומן המתקבל מהקופה

אולם מסיבה אחרת ראוי להמנע כליל מתשלום במזומן בחנויות שמוכרים בהם סלטים מיבול נכרי בהשגחת הבד"ץ, אפילו כשמדובר ברכישת מוצרי חשמל וכדומה שאין למצטבר בקופות כסף קדוש בקדושת שביעית, שנוצר על ידי אותם שרכשו את הסלטים הללו ושילמו במזומן. ומעתה, כל הרוכש איזה מוצר שיהיה ממוצרי החנות ומקבל מן הקופה עודף במזומן, עליו לחשוש שקיבל כסף קדוש, שאין להשתמש בו לשום דבר מלבד רכישת אוכל ולאוכלו בזהירות ככל ההנהגות שנאמרו באכילת פירות שביעית. [ואין לדון שיתבטל ברוב, שכן מבואר בפוסקים כי מעות הן דבר חשוב, שאינו בטל].

⁵ **לענין צ"ק**: לא מיבעיא לפוסקים שאינו נחשב ממון אלא הוראה לתשלום (מנח"י ח"ה ק"כ, קובץ תשובות ח"א ר', שבט הלוי ח"ז רכב, הגרי"א בקובץ זכרון לבעל אבי עזרי עמ' ת'), אלא גם לדעות שנחשב ממון היינו דוקא כשפודה את הצ'ק ומקבל עבורו מזומן בבנק של נותן הצ'ק, ולא באופן המצוי שמפקיד המוכר את הצ'ק לחשבונו. (חוט שני שם).

ולענין אשראי: הנה באשראי רגיל פשיטא שאין כאן דמי שביעית ככל מכירה בהקפה, שמבואר בגמ' (עברין ס"ב) דאין חל קדושה על הדמים. אלא שהיה מקום לדון לענין כרטיס חיוב מיידי [דיירקט], וכמו כן לענין תשלום בהעברה בנקאית, שלכאור' אופנים אלו אינם דומים להקפה. אולם בפשטות מאחר ואין כאן ממון בעין שתחול עליו קדושה אלא רק העברת זכות תביעה מהבנק, על כן לא עדיף מהקפה ואין כאן דמי שביעית. [ועי' סי' תקנת הרבית ח"ב עמ' ד' שצידד דהעברה בנקאית אינה מועילה לקנין כסף, שאין כאן אלא העברת התחייבות ולא כסף בעין, ע"ש].

⁶ ומה שיש להמנע מכך, אינו בגלל **שהמוכר** לא ינהג קדושה בכסף, שכן המוכר נוהג בו כדון לפי שיטתו שאין בכסף קדושה (מנחת שלמה סי' מ"ד בשם המבי"ט). אלא שהטעם שיש להמנע מכך מפני שעלול הכסף להתגלגל לידי מי שנוהג כחזו"א, שיקבל את הכסף הקדוש כעודף, ולא ינהג בו קדושה מחוסר ידיעה. ולפי"ז יל נפק"מ שיהיה מותר לשלם בשטר של מאתים, שהרי אינו ניתן כעודף ובהכרח יישאר אצל המוכר בקופה. **ועלה בידינו דבר פלא, שיש מוצר שאין לשלם עליו מזומן, אלא רק באשראי, מלבד אם רוצה לשלם עליו בשטר של מאתים, שמותו.**

**מה דעתכם?
תגובות מעט הקודאים**

בנוגע לשאלה שנתפרסמה בגליון הקודים, מדוע בהדלקת נרות שבת לא מצינו שצריך להדליק משמאל לימין [משום 'כל פניותיו יהיו לימין'] כמו שהאריכו הפוסקים בנר חנוכה. מתוך התגובות הרבות שקיבלנו, ליקטנו את הדרכים העיקריות ביישוב הקושיא:

נרות, ועל כן אין מקום בזה לסדר הדלקה בין הנרות. משא"כ בנר חנוכה שהנר הראשון הוא עיקר המצוה ושאר הנרות הם קיום של מצות הידור, נמצא שיש כאן כמה קיומים, ושייך שיהיה סדר הדלקה ביניהם. [הרב ישי דגן]. [ויש לציין שכיישוב זה מבואר בספר 'אור ההדלקה', מובא בילקוט יוסף (סי' רס"ד הערה כ"ו), כפי שציין לנו א' הרבנים שמצא לאחור חיפוש באוצה"ח. ובילקוט יוסף שם כתב להלכה שיש להדליק מימין לשמאל, אלא שאם שינה אין בכך קפידא].

והגאון רבי גמליאל רבינוביץ שליט"א כתב לנו בזה בשם מרן שר התורה זצוק"ל, וזה לשונו:

הנה ב"ה זכיתי לחקור שאלה זו בספרי "גם אני אודך" תשובות הגר"ח קנייבסקי (שליט"א) [זצוק"ל] חלק ג' סימן ע"ב. וענה לי מרן הגר"ח ק"ש, שאולי יש הענין גם בנר שבת, ע"ש.

בנוגע למה שהוזכר בגליון הקודים בדרך אגב, שיש קדושת שביעית בצמח האלוורה. כתב לנו הרב מנחם אביטן (מח"ס דיני שביעית נקצה):

שאלו אותי אכן בענין האלוורה, ששמעו בסוירים שביהמ"ד של הרב אפרתי שאין בהם קדו"ש ולא דין ספיחין, ואני פקפקתי בזה, ולא רק מצד השימוש הרפואי, אלא שכיום זה מצוי מאוד בקרם לחות מחד, ואף במשקאות מאידך, ולענין ספיחין - כמדומה שמגדלים אותם כיום באופן מסחרי, ואינו כעשבים שאין זורעים אותם רוב בני"א. ואשמח לשמוע את דעתכם.

תגובת המערכת: מסתבר שהסוירים הנ"ל מודרכים לפי פסקי המשפטי ארץ, שסתם בפשיטות שאין קדושה במלוגמא. ונקטו שאלוורה בגדר מלוגמא. אך דעת הגר"ש"ז אורבך שיש קדושה במלוגמא, והבאנו בגליון הקודים מהגר"י אפרתי ועוד שיש לחוש לדעה זו. ולכך מזה כפי שטענתם כיום יש תעשייה אדירה של אלוורה לשימושים רבים ומגוונים ואינו פשוט להגדירו כמלוגמא. אכן מבחינה מעשית, גידול תעשייתי של אלוורה בארץ קיים בכמות מזערית, כך שבדרך כלל אין לחוש במוצרים הנרכשים לאלוורה עם קדושה. אולם רבו כמו רבו אנשים פרטיים המגדלים צמח אלוורה בחצר ביתם. [ובעיני ראיתי במודיעין עילית יע"א יחידת דיוור להשכרה עם חצר קטנה, שיש בה צמח אלוורה], כך שההשלכה המעשית מצויה בעיקר לאנשים פרטיים המגדלים את הצמח.

- א. בנר חנוכה יש מקום מסויים להדלקת הנרות, ומאחר שכולם עומדים יחד שייך לדון על סדר הדלקתן, מה שאין כן נר שבת שיכול להדליק כל נר באות אחרת ואין שום הלכה להדליק בסמוך זה לזה, אין שייך סדר הדלקה של משמאל לימין. [הרב מנחם אביטן. הרב אברהם אליאד].
  - ב. הדין של סדר הדלקה הוא דוקא בנר חנוכה שעיקר המצוה במעשה ההדלקה [הדלקה עושה מצוה]. מה שאין כן בנר שבת שעיקר המצוה אינה בפעולת הדלקה אלא בתוצאה, שהנר דולק והבית מתמלא אורה, על כן אין שייך הלכות של סדר במעשה ההדלקה. [הרב מנחם אביטן, הרב יצחק שעין].
  - ג. דוקא בנר חנוכה שכל הנרות הם מצוה אחת של הדלקה, שייך סדר הדלקה משמאל לימין. משא"כ בנר שבת, אף שמדליקין כמה נרות מי"מ אין שייכות בין נר לנר, שכל נר הוא מצוה בפני עצמה, ועל כן אין שייך שתהיה הלכה של 'סדר הדלקה' ביניהם. [הרב אלחנן רובינשטיין, הרב רפאל בוחניק].
- אך יש שכתבו בדיוק להיפך, שאדרבה בנר שבת כל הנרות מצוה אחת הן, וכשמדליק כמה נרות יש כאן קיום אחד המתקיים בכמה

נהודא לנשמה

טיפים להיום מאושרים בדרך התורה

שימוש מבוקר בטכנולוגיה

למשוך את המשתמש לעוד כמה דקות של שימוש בהם. נככל שמתרבה השימוש, מצטבר יותר מידע על המשתמש והעדפותיו, מידע שנמכר אחר כך במליארדים, וזה כל מטרתם.

מסיבה זו רבים המשתמשים החכמים, שביטלו את התצוגה הצבעונית, וסידרו את התצוגה באופן הכי יבש וענייני. נכדאי לנסות אפילו באופן זמני, תקופה קצרה, עד ההצלחה להטמיע ולחיות את התפיסה הנכונה.

המעוניין לשמור על שימוש יעיל וענייני במייל, יסיר עצמו מכל רשימות התפוצה ששולחים לו מידע שאין לו הכרח גמור בו. כמו כן יגביל את פתיחת המייל לזמנים קבועים ומתוכננים מראש, וימנע מבדיקת הודעות 'בדרך אגב'. גם אלו שפרנסתם דרך המייל ונאלצים להשתמש בו תדיר, יופתעו להיווכח בריווח העצום שטמון בהגבלת פתיחת המייל לשלוש פעמים ביום,

כפי שנוהגים בעלי העסקים הגדולים ביותר המנהלים את זמנם בתבונה. [גם מי שאין עסקו במייל ונדרש לו רק לעתים, ינסה ויפתע לגלות שיכול להסתפק בהרבה פחות מהרגלו. בעלי סינון של נטפרי יכולים גם לקבוע שעות מסוימות בהם יהיה המייל חסום].

שינויים קטנים בהתנהגות המעשית, כמו החלטה שלא לגעת בכלי הטכנולוגיה שעתיים לפני השינה, ובשעות הראשונות של הבוקר. יחזירו את השימוש במכשירים לפרופורציה נכונה ויעילה. שבה האדם שולט בכלי, ולא הכלי שולט באדם.

האתגר הקשה, שהועידו משמים לבני הדור האחרון, הוא ללא ספק השימוש בטכנולוגיות החדשות. **אשרי אלו שהצליחו וזכו להתנתק ולהתנזר כליל מהשימוש בהם.** אך רבים עדיין נאבקים בין השימוש הנצרך והיעיל, לבין היגררות לשימוש יתר ובזבוז זמן. מדרגות רבות ושונות יש בזה בין איש לרעהו, אך המשותף, למרבה הצער, שרבים אינם יכולים להעיד על עצמו שההתעסקות בטכנולוגיות מוגבלת לשימוש ענייני ויעיל בלבד.

נדמה, שזו מלחמה קשה מנשוא, כח הרצון והחלטות אנוש מתפוררים אל מול המשיכה הדיגיטלית. **אך האמת היא,** שכדי להתמודד, איננו זקוקים כלל לכח רצון. כי אם להתבוננות ושינוי המבט והתפיסה. שינון המבט והייחס הנכון לפלאי הטכנולוגיה, ינפץ ויוציא את האויר מהבלון הנפוח.

ויוכל להחזיר אותו לפרופורציות שפויות של יעילות עניינית. אלא ששינוי התפיסה יוכל להתחיל רק לאחר התבוננות בכמה דקות של אמת, כמה זמן ביום תופס לנו השימוש בהם, ומדוע מוגדרים האמצעים הטכנולוגיים **זוללי זמן** בכל מקום שמדובר על ניהול זמן נכון ואיכותי.

לאחר מכן נתבונן נא, מדוע חברות הטכנולוגיה הופכות עולמות כדי שכל הפעולות הפשוטות והיבשות תהיינה צבעוניות ומהנות, ונשכיל שכל זה נעשה בדיוק בשביל

איך מותר להוציא חרקים מהחסה?

לעיונא

שאלות מרתקות בהלכה המעשית בימינו

כתב הרמב"ם (פ"ה שמיטה ה"ה) "פירות המיוחדין למאכל אדם אין מאכילין אותן לבהמה, **הלכה הבהמה מאליה לתחת התאנה ואכלה אין מחייבים אותו להחזירה,** שנאמר ולבהמתך ולחיה אשר בארצך תהיה כל תבואתה לאכול".

ונתבאר בפוסקים (עי' חוט שני עמ' רס"ז, ועוד), שמלבד מה שנתחדש כאן שאם באה הבהמה מעצמה אין צריך להרחיק אותה. נכלל בזה גם **איסור לסלק אותה,** שחלק מדין ההפקר של שביעית הוא שצריך להפקיר לאדם ולבהמה, ועל כן אם התחילה הבהמה לאכול והוא בא ומסלק אותה, הרי זה סתירה למצות ההפקר שיש בפירות שביעית. שפירותיה ניתנו לאדם ולבהמה.

וצריך עיון לפי זה, איך מותר לנקות ולסלק חרקים חיים המצויים בעלי החסה. ומאי שנא הרחקת בהמה מן התאנה, שאסור, מהרחקת ירק מעלי החסה?

לתגובות: מייל: A9768552@gmail.com פקס: 077-470-4472

בשורה משמחת לעוסקים בסוגיות מוקצה

ניתן לקבל במייל מבוא יסודי ומקיף הפותח שער לסוגיות מוקצה המסועפות וכמו כן מראי מקומות בהירים ומפורטים על סדר סוגיות מוקצה בגמרא, משולבים בנידונים אקטואליים והשלכות מעשיות.

נותרו עותקים בודדים של הספר 'תורת השביעית' מראי מקומות בהירים ומפורטים על פרקים ז-ט במסכת שביעית
ניתן להשיג בטל' 050-4150668
ניתן לקבל במייל את המהדורה החדשה והמורחבת הכוללת נידונים אקטואליים מרתקים
שלחו בקשה ל: A9768552@gmail.com

הגליון מוקדש

לע"נ ר' דב ב"ר יחזקאל שרגא ז"ל

נלב"ע כ"ה כסלו

ת.נ.צ.ב.ה.

משתתפים בזיכוי הרבים - לעילוי נשמת יקירינו!
3 דרכים להקדיש את הגליונות :

1. בטלפון: 0799-690776 2. בנדריים פלוס קופת מנון אש התורה 3. במייל.